

Projekt
Strategisk Planering
Johanna Blomberg

Styrelsen för Stockholm Vatten AB

Taxa för vatten och avlopp 2019. Inriktningsärende

FÖRSLAG TILL BESLUT

Styrelsen föreslås besluta

att uppdra åt VD att ta fram ett förslag till taxa för vatten och avlopp för år 2019 i enlighet med detta inriktningsärende

Krister Schultz
Verkställande direktör

Hans Gillsbro
Avdelningschef
Projekt

Sammanfattning

Detta inriktningsärende ska styra arbetet med att ta fram förslag till taxa för vatten och avlopp (VA-taxa) för år 2019. Den visar även inriktningen för taxenivån 2020-2021.

VA-taxan består av två delar, anläggningsavgift och bruksavgift. Anläggningsavgiften är en engångsavgift som betalas i samband med anslutning till det kommunala VA-nätet. Målsättningen är en kostnadstäckningsgrad på 100 %. Enligt tidigare styrelsebeslut behöver anläggningsavgiften successivt höjas under fyra år, med start 2018. Jämfört med 2018 ökar anläggningsavgiften 2019 med 26 % för typhus A (statistik enfamiljvilla med 800 m² tomtyta) och 28 % för typhus B (statistisk flerfamiljsfastighet med 15 lägenheter och 800 m² tomtyta).

Bruksavgiften är en periodisk avgift som betalas fyra gånger per år för att täcka VA-verksamhetens löpande kostnader som exempelvis drift- och underhåll, ränta och avskrivningar. Härutöver finns även avgift för särskilda VA-abonnemang (särskilda serviceåtaganden och industriavloppstaxa). Vid översyn av bruksavgiften föreslås följande principer gälla:

- Självkostnadsprincipen och nollresultat som balanseras över tre år
- Intäkterna från bruksavgiften speglar VA-verksamhetens kostnader

- Överskott från affärer utanför huvudmannskapet utgör reserv för oförutsedda händelser och svårprognosticerade kostnadsdrivande faktorer som ränta och tillkommande avskrivningar (aktivering av investeringar)
- Jämn taxeutveckling över tid

För att täcka den allmänna kostnadsökningen föreslås brukningsavgiften och avgifter för särskilda abonnemang höjas i storleksordningen 2-3 % för 2019 och 2-3 % per år för efterföljande år 2020-2021.

Bakgrund

På styrelsemötet 2017-11-28 godkändes förslaget på en gemensam översyn för VA-taxa och avfallstaxa. Syftet med inriktningsärenden är att tidigt informera styrelsen och avfallsnämnden om det kommande taxeförslaget så att eventuella synpunkter kan arbetas in i det kommande taxeförslaget. Översynen bygger på följande årshjul för att möjliggöra att nya taxor finns framtagna och beslutade så de kan börja gälla från 1 januari:

1. Flerårsbudget
2. Inriktningsärende (detta ärende)
3. Förslag till taxa
4. Beslut i KS/KF
5. Information till kunder

VA-taxan består av två delar, anläggningsavgift och brukningsavgift. Anläggningsavgiften är en engångsavgift som betalas i samband med anslutning till det kommunala VA-nätet. Brukningsavgiften är en periodisk avgift som betalas fyra gånger per år för att täcka VA-verksamhetens löpande kostnader som exempelvis drift- och underhåll, ränta och avskrivningar. Härutöver finns även avgift för särskilda VA-abonnemang (särskilda serviceåtaganden och industriavloppstaxa).

Taxa för VA-tjänster finns reglerat i "Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster". Det totala avgiftsuttaget får inte överstiga de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva den allmänna VA-anläggningen. Detta kallas självkostnadsprincipen. Vidare ska fördelningen av avgiftsuttaget ske utifrån vad som är skäligt och rättvist.

På styrelsemötet 2017-12-07 beslutades om nya principer för uttagande av anläggningsavgiften och brukningsavgiften för dagvatten som börjar gälla under 2018. Beslut togs även att höjningen för anläggningsavgiften ska ske under fyra år. Syftet med förändringarna var att skapa en taxekonstruktion och avgiftsnivå vilken speglar Stockholm Vatten AB:s kostnader för nyanslutning av fastigheter, samt att säkerställa att bolaget har kostnadstäckning vid omhändertagande och rening av dagvatten från såväl fastighetsägare som allmän platsmarkshållare.

ÄRENDET

Anläggningsavgiften

Anläggningsavgiftens syfte är att finansiera kostnaden för tillkommande fastigheter inom den allmänna VA-anläggningen. Vid två genomförda uppföljningar har det framkommit att kostnadstäckningsgraden för nyanslutning är runt 40 %. Målsättningen är en kostnadstäckningsgrad på 100 %. Enligt styrelsebeslut 2017-12-07 höjs intäktsnivån för anläggningsavgiften under fyra år räknat från år 2018 för att uppnå 100 % kostnadstäckningsgrad. Under 2018 (2018-02-01 i Stockholm och 2018-03-01 i Huddinge)

höjs anläggningsavgiften enligt förslag i tabell 1. För 2019 föreslås också höjning enligt tabell 1. För efterföljande år kommer nivåerna följas upp och eventuellt justeras.

Vid nationell jämförelse används så kallade typhus vilka ska spegla ett svenskt genomsnitt, typhus A (enfamiljsvilla med 800 m² tomtyta) och typhus B (flerfamiljsfastighet med 15 lägenheter och 800 m² tomtyta). För 2019 skulle anläggningsavgiften för typhus A uppgå till 122 820 kr exkl. moms (153 525 kr inkl. moms) och för typhus B till 274 020 kr exkl. moms (342 525 kr inkl. moms), en höjning med 26 respektive 28 % jämfört med 2018.

Tabell 1. Förslag till avgiftsnivå för anläggningsavgiften (exkl. moms).

	2018	2019	2020	2021
Servisavgift (kr)	38 000	44 400	51 900	60 000
Förbindelsepunktsavgift (kr)	33 000	40 900	50 700	60 000
Lägenhetsavgift (kr)	8 400	10 800	13 900	18 100
Tomtyteavgift (kr/m ²)	22,30	33,40	50,00	70,00

Brukningsavgiften

Principer för avgiftsuttag

Stockholm Vatten och Avfall har i uppdrag att trygga och säkra det snabbt växande Stockholms och Huddinges dricksvatten- och avloppshantering med en minimerad påverkan på miljön. Det innebär kostnader för förstärkt underhåll och utbyggnad av anläggningar och ledningsnät. För att förverkliga detta, i enlighet med bolagets strategiska plan, behöver intäkterna, genom brukningsavgifterna, utvecklas i takt med kostnaderna.

Brukningsavgifterna är fördelade på följande vattentjänster:

- Vatten
- Spillvatten
- Dagvatten fastighet
- Dagvatten gata (för fastigheter)
- Dagvatten gata (för allmän platsmarkshållare)

En fastighet ska betala brukningsavgifter i relation till de vattentjänster som fastigheten har tillgång till. Till skillnad från avfallstaxan utgör VA-taxan i mindre mån styrmedel för att ändra beteendet hos kunderna. Den handlar mer om att en fastighet ska betala avgifter i relation till de vattentjänster som fastigheten har tillgång till. Vidare finns en strävan att intäkterna från de olika vattentjänsterna ska täcka respektive tjänsts kostnad.

Vid översyn av brukningsavgiften föreslås följande principer gälla:

- Självkostnadsprincipen och nollresultat som balanseras över tre år
- Intäkterna från brukningsavgifterna speglar VA-verksamhetens kostnader
- Överskott från affärer utanför huvudmannaskapet utgör reserv för oförutsedda händelser och svårprognosticerade kostnadsdrivande faktorer som ränta och tillkommande avskrivningar (aktivering av investeringar)
- Jämn taxeutveckling över tid

Ekonomiska förutsättningar

I förslag till budget 2019 och inriktning för 2020 och 2021 ökar VA-verksamhetens externa kostnader och kapitalkostnader (ränta och avskrivningar) med 208 mnkr under perioden 2018-

2021. I förslag till budget (tabell 2) har antagits en årlig höjning av de taxebaserade intäkterna med 2 % och en årlig befolkningstillväxt på 1 %. Överskottet från externa utanför huvudmannaskapet uppgår årligen till ca 70 mnkr.

Flerårsplan 2019-2021 (mnkr)	2017	2018	2019	2020	2021
	Utfall	Budget	Plan	Plan	Plan
Taxebaserade intäkter	1 130	1 199	1 268	1 307	1 348
Övriga intäkter	349	337	358	374	385
Summa externa intäkter	1 479	1 536	1 626	1 681	1 733
Aktiverat arbete	94	99	105	106	107
Summa intäkter	1 573	1 635	1 730	1 787	1 840
Entreprenadkostnader	-125	-127	-133	-136	-146
Energikostnader	-121	-122	-124	-133	-142
Skadeståndskostnader	-17	-15	-15	-15	-15
Personalkostnader	-389	-454	-483	-495	-507
Övriga externa kostnader	-489	-505	-497	-500	-503
Summa externa kostnader	-1 140	-1 222	-1 251	-1 279	-1 312
Res före avskrivningar och finansnetto	433	412	479	509	528
Koncerninterna intäkter och kostnader	53	66	63	62	61
Res före avskr och finansnetto	487	478	542	571	588
Avskrivningar	-315	-329	-325	-348	-351
Finansnetto ¹⁾	365	-115	-130	-174	-211
Resultat efter finansnetto	537	34	87	50	27
<i>Resultat exklusive reavinster</i>	65				

1) Externa räntekostnader belastar Stockholm Vatten och Avfall och fördelas vidare per bolag

Not. Inklusiva affärer utanför huvudmannaskapet.

Förslag till taxa 2019 och inriktning 2020-2021

Anläggningsavgiften 2019 föreslås höjas i enlighet med förslaget i styrelsebeslutet 2017-12-07. Föreslagna nivåer för 2020 och 2021 är en indikation och kommer att följas upp årligen för att uppnå målet med 100 % kostnadstäckningsgrad år 2021.

	2019	2020	2021
Servisavgift (kr)	44 400	51 900	60 000
Förbindelsepunksavgift (kr)	40 900	50 700	60 000
Lägenhetsavgift (kr)	10 800	13 900	18 100
Tomtyteavgift (kr/m ²)	33,40	50,00	70,00

För att täcka kostnadsökningen i VA-verksamheten föreslås bruksavgiften och avgifter för särskilda abonnemang höjas i storleksordningen 2-3 % för 2019 och 2-3 % per år för efterföljande år 2020-2021.

Tidplan

För att VA-taxan ska börja gälla från och med 1 januari 2019 gäller följande tidplan:

2018-03-15	Beslut inriktningsärende i styrelsen för Stockholm Vatten AB
2018-06-07	Beslut VA-taxa i styrelsen för Stockholm Vatten AB
2018-09	Beslut VA-taxa i KS
2018-10	Beslut VA-taxa i KF
2019-01-01	VA-taxa 2019 börjar gälla

Analys och bedömning

Kapitalkostnaderna (ränta och avskrivningar) utgör en betydande del av bolagets totala kostnader, ca 27 % räknat före skatt med dagens räntenivå. Förutom osäkerheten kring ränteutvecklingen råder det osäkerhet kring kalkyleringen av tillkommande avskrivningar, dvs när investeringar aktiveras (färdiga och tagna i bruk).

Det återstår att se effekten av den nya dagvattentaxan som träder i kraft 2018-07-01.

Bolaget kommer att arbeta vidare med att analysera intäkter och kostnader per vattentjänst i bruksavgiften och för de särskilda abonnemangen (särskilda serviceåtaganden och industriavloppstaxa) i strävan efter att varje tjänst ska bära sin egen kostnad. Vidare kommer även anläggningsavgiften följas upp årligen för att uppnå målet med 100 % kostnadstäckningsgrad år 2021.

SLUT

Bilagor: Revidering av taxor Dnr 17HOL36